



Dokument nr. 8:71

(2005-2006)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Kenneth Svendsen

Forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Bård Hoksrud, Per Sandberg og Kenneth Svendsen om en vurdering av samferdselsmessige tiltak som kan sikre øysamfunn og kystkommuner bedre næringsmessig verdiskaping

Til Stortinget

BAKGRUNN

I fylker og kommuner langs kysten finnes mange øysamfunn og kystkommuner der bilferge og hurtigbåt er eneste forbindelse eller hovedforbindelse til fastlandets samferdselsnett, og derved til nasjonale og internasjonale transportkanaler for varer og tjenester.

Det finnes mange eksempler på at slike øysamfunn og kystkommuner skaper store verdier gjennom eksportrettet produksjon av fisk og fiskeprodukter, basert på tradisjonell fiskerivirksomhet og på fiskeoppdrett. Markedet for fisk og fiskeprodukter er stort internasjonalt og øker. Norge har med både geografisk beliggenhet og lang kyst, en spesiell mulighet for å utvikle slike produkter for et internasjonalt marked, som er villig til å betale godt for slike produkter. Salg til et internasjonalt marked gir nasjonale eksportinntekter i makrosammenheng, og ikke minst - i mikrosammenheng - store muligheter for lokal sysselsetting, bosetting og utvikling. En avgjørende forutsetning for å sikre slik verdiskaping er god logistikk; god tilgang til nasjonalt og internasjonalt samferdselsnett.

Mange slike øysamfunn kan vise til en næringsutvikling og verdiskaping som er svært god. Mange steder skjer denne gode utviklingen til tross for et dårlig samferdselstilbud som medfører ekstra kostnader for næringslivet og innbyggerne. Dessverre er det

slik at verdiskapingen fra salg av stedlige produkter reduseres på grunn av urasjonell og unødvendig lang transporttid. Redusert holdbarhet på ferskvare pga. lang transporttid, og høye transportkostnader grunnet lang transportvei og kostbar transport, gir redusert verdiskaping.

Et eksempel på dette er eksport av ferske fiskeprodukter fra øya Lovund i Lurøy kommune i Nordland fylke. Transport av ferske fiskeprodukter fra Lovund skjer med trailer som bruker bilferge til fastlandet. Tre daglige avganger medfører ekstra transportkostnader, og ikke minst - at holdbarheten til ferskvarereproduktene reduseres fra 6 til 5 dager med tilhørende reduksjon i salgsverdi.

For øysamfunn som Lovund er bilfergen til Stokkvågen på fastlandet og derved til Rv 17, riksveg som er avgiftsbelagt når den brukes, og riksveg som bare er disponibel tre ganger pr. døgn. Lovund-samfunnet trenger minst 1 avgang til pr. døgn for å sikre og videreutvikle den verdiskaping som er utviklet til i dag, og som for ferskfisk og fiskeprodukter er i ferd med å passere 1 mrd. kroner i omsetning.

Et annet eksempel fra samme fylke er HALD-prosjektet, som er et omstillingsprosjekt med statlig støtte for øy- og kystkommunene Herøy, Alstadøy, Leirfjord og Dønna. I arbeidet med omstilling som har foregått fra 2002, fremkommer det klart at både intern kommunikasjon mellom kommunene i området og bedre kommunikasjon ut/inn av området, er viktig for å sikre omstilling og fremtidsrettet næringsutvikling. I intern kommunikasjon i dette området - og lignende langs kysten - står bilferge og hurtigbåt sentralt.

Tilsvarende eller lignende problemstillinger finnes i en rekke fylker langs kysten. Forslagsstillerne peker bl.a. på Hitra i Sør-Trøndelag, og på Tau-sambandet mellom Strand kommune og Stavanger kommune i Rogaland.

KONKLUSJON

En nasjonal næringspolitikk som peker på fisk og fiskeprodukter som et av landets fremtidige satsingsområder, må også følges opp med utvikling av samferdselsmessig infrastruktur, som gjør det mulig for denne næringen å utnytte muligheten på internasjonale markeder. Ikke minst må det også gjøres mulig når virksomheten drives i øysamfunn/øykommuner langs kysten som ikke har vegfast forbindelse til fastlandet og til stamvei/riksveinettet fra stedlig næringsvirksomhet.

Selv om landets fylkeskommuner har primærsvaret for tilbud av ferger og hurtigbåter, kan staten gjennom rammebetingelser og direkte tiltak styre rammer og prioritering, også når det gjelder samferdselstilbudet for slike lokalsamfunn og slike lokale regioner. Forslagsstillerne mener derfor at transportmessige/logistikkmessige forhold i slike øysamfunn og lokale regioner, som samferdselsmessig er ensidig avhengig av bilferge og hurtigbåt, bør kartlegges. Vurdering av eventuelle tiltak for å sikre bedre næ-

ringsmessig verdiskaping gjennom bedre samordning av sektorvise tiltak innenfor samferdselspolitikk og næringspolitikk, bør drøftes i egen sak som legges frem for Stortinget. Forslagsstillerne legger vekt på at synspunkt fra lokale myndigheter og lokalt næringsliv bør innhentes, med hensyn til nødvendig frekvens og kapasitet i sjøvegs forbindelse til fastland og til nasjonalt veinett.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gi Stortinget en vurdering av hvordan øysamfunn og kystkommuner som samferdselsmessig er ensidig avhengig av bilferge og hurtigbåt, kan gis bedre mulighet for næringsmessig verdiskaping.

6. april 2006